

ЛЮДИНА З ПОКЛИКАННЯМ

Приятелі нашого Музею і Бібліотеки, що проживають в Каліфорнії, періодично надсилають нам різні цікаві експонати, які вони збирали впродовж багатьох років, а тепер дарують їх установам, де їх збережуть для наступних поколінь. Недавно ми одержали від них кілька листівок, на яких зображений відомий мистець народного танцю, хореограф, педагог та імпрезаріо – Василь Авраменко (1895-1981). Протягом свого надзвичайно активного життя Авраменко постійно поширював зацікавлення, схвалення, правильне оцінення та гідне шанування української культури як між своїми, так і серед чужих. Він зосередив свою увагу над однією галуззю української культури – народним танцем - і цьому він присвятив все своє життя. Авраменко твердив, що народний танець - це значна і важлива галузь українського народного мистецтва, яка потребує вивчення, розвитку, висвітлення його неповторності та поширення відомостей про цей вид мистецтва по світі.

Василь Авраменко народився на Київщині. Осиротівши дитиною, мусів сам промишляти, заробляти на хліб та по-

кладатися на ласку старших братів. Він був кмітливий, допитливий, жвавий, здібний та мав особливий дар спостереження за всім що його оточувало. Він уміло і з дотепом наслідував других. Старший брат порадив йому їхати до нього на роботу на Зелений Клин (далекосхідня частина Російської Імперії, де була велика колонія переселених українців). Саме там, у місті Владивосток, Василь побачив музичну п'єсу "Наталка Полтавка". Ця постановка викликала в нього глибоке захоплення, - і сценічна гра, і музика, і особливо, танці - що й вирішило його дальші кроки в житті. Коли запалала Перша Світова Війна, Василя взяли у російське військо для боротьби на далекому Сході. Після закінчення далекосхідніх боїв, Авраменко вернувся в Україну - у Київ - і брав участь у зворушливих подіях побудови незалежної України. Друзі Василя - свідомі його талантів - порадили йому вступити до Київської драматичної Школи, яка тісно співпрацювала з постійним театром Миколи Садовського (1856-1933). У цій школі Василь вивчив театральне мистецтво, а особливо танець, у найкращих викладачів, які тоді були там. Із таким солідним вишколом і з додатком вроджених здібностей та глибокою пристрастю до цього мистецтва, Василь був готовий іти самостійною дорогою. І так почалось втілення його покликання у життя – відродити український народний танець - "вивести український танок у світ, як окрему закінчену й самостійну галузь танкового народного мистецтва".

Після програних визвольних змагань вояки Української Національної Республіки були демобілізовані та інтерновані в таборах у місті Калуш. Інтернованими також були артисти театру Садовського, а серед них був і Василь Авраменко. Енергійний Василь не міг сидіти спокійно і

почав організовувати танцювальну школу в таборі. Понад 1000 осіб зголосилося на це. Танцювальна школа мала великий успіх. Із поміж танцюристів Авраменко вибирав більш талановитих собі у помічники, які згодом ставали інструкторами. Саме в Калуші Авраменко затвердив свій особливий стиль одягу – вишивану сорочку, свиту і чоботи. І постійно носив цей одяг. З Калуша, Авраменко переїхав у Чехословаччину, а пізніше - у Німеччину. Де би він не був, там завжди створював танцювальні школи, вишколював інструкторів та організовував вистави.

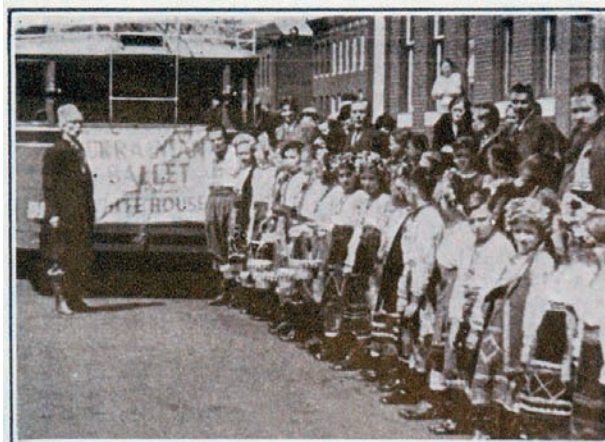
У 1925 році Авраменко емігрує до Канади, де засновує багато танцювальних шкіл, особливо, в західних провінціях, де було багато українських поселенців. Тисячі дітей та молоді брали участь у цих школах і з великим успіхом проводили виступи та концерти. У 1930 тим році Авраменко переїздить до Америки, де по всіх великих містах засновує 71 одну танцювальну школу, яку він називав балетною школою. Варто перелічити хоч декілька особливих сценічних виступів цих шкіл. Величавий спектакль української пісні і танцю відбувся 1931 року в Нью Йоркській Метрополітан Опері. Хор із 100 осіб і 500 танцюристів брали участь у цьому заході. Рецензит, Генрі Бекет у газеті Нью Йорк Івенінг Пост писав так: "Сьогодні ми пишемо з хвилюванням. Хочемо сказати всім про цю безперечно величаву і захоплюючу українську програму Василя Авраменка... ми ще однаково зворушені мінливою пристрастю барвистих танків, хором багатством, злиттям публіки зо сценою і тією натхненою природністю, що нею відзначалася подія, яка насправді була блискучим українським фестивалем". Інший величавий спектакль відбувся в честь першого президента америки Джорджа Вашингтона в Пітсбургу 1932 року. Виступав хор під диригентурою маестро світової слави Олек-

сандра Кошиця (1875-1944) і балетно-танцювальна школа Авраменка. У 1933 році на світовій виставці в Чикаго танцюристи Авраменка виступали в українському павільйоні. У 1935 році, в честь Першої Леді Елеонори Рузвельт, дитяча танцювальна група з Балтімору, Меріленд виводила гагілки на галявині перед Білим Домом

Це лише декілька аспектів праці та досягнень Василя Авраменка. Стиль його викладів та навчання, праця над відродженням забутих побутових та ритуальних танців, його оригінальна хореографія та мистецький і майстерний спосіб сценічного виконання – все це сворерідне і притаманне тільки йому. Організовуючи танцювальні школи та працюючи з молоддю першої, другої та третьої генерації українців в Америці і Канаді, вселяв у них свідомість, гордість і пошану до своєї спадщини, а також поширював знання про українську культуру між неукраїнцями – представниками інших народів.

Любов Волинець

Українські діти-танцюристи школи Авраменка в Балтіморе, Мд. вибіраються в Авраменком до Вашингтону, 20, Київля, 1935.

Не журися, Україно,
Що в кайданах Ти, невільна!
На чужині, за морями,
Твоя слава живе з нами!

Стали діточки в рядочки,
Як віночок із квіточок
І у город Вашингтонський
Несуть стяг Твій синьо-жов-
тий.

Йдуть діточки з писанками
З Гаївками і з танками,
Твою славу, Україно,
Воскрешають на чужині.